Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

9 октомври 2025 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по гражданскоправни въпроси — Регламент (ЕС) № 1215/2012 — Член 7, точка 1, буква б), второ тире — Специална компетентност по дела, свързани с договор — Определяне на компетентния съд — Договор за въздушен превоз, сключен между потребител и търговец — Вземане на пътника за обезщетение за вреди, произтичащо от закъснял полет — Цедиране на това вземане на дружество за събиране на вземания — Иск за обезщетение, предявен от цесионера срещу въздушния превозвач пред съда по мястото на излитане на самолета — Място на изпълнение на въпросното задължение — Място в държава членка, където съгласно договора за превоз услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени“

По дело C-551/24

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Sąd Okręgowy w Krakowie (Окръжен съд Краков, Полша) с акт от 1 август 2024 г., постъпил в Съда на 14 август 2024 г., в рамките на производство по дело

Deutsche Lufthansa AG

срещу

AirHelp Germany GmbH,

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: O. Spineanu-Matei (докладчик), председател на състава, S. Rodin и N. Piçarra, съдии,

генерален адвокат: N. Emiliou,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Deutsche Lufthansa AG, от M. Korcz, radca prawny,

* Език на производството: полски.

– за AirHelp Germany GmbH, от P. P. Gad и K. Żbikowska, adwokaci,

– за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

– за Европейската комисия, от J. Hottiaux и S. Noë, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 7, точка 1, буква б), второ тире и точка 5 от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 2012 г., стр. 1).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Deutsche Lufthansa AG (наричано по-нататък „Lufthansa“) и AirHelp Germany GmbH (наричано по-нататък „AirHelp“), дружества със седалище в Германия, по повод на искане за плащане на сума, подадено от второто дружество, цесионер на вземане на пътник за обезщетение за вреди вследствие на закъснение на полет, срещу първото дружество пред полски съд.

Правна уредба

3 Съображения 15 и 16 от Регламент № 1215/2012 гласят:

„(15) Правилата за компетентността следва да са във висока степен предвидими и основани на принципа, че компетентността по правило се основава на местоживеенето на ответника. Винаги следва да е налице компетентност на това основание, освен в няколко ясно определени случаи, когато предметът на спора или автономията на страните обосновава различен свързващ фактор. Местоживеенето на правния субект трябва да се определя автономно, така че общите правила да се направят по-прозрачни и да се избегнат спорове за компетентност.

(16) Наред с местоживеенето на ответника следва да съществуват алтернативни основания за компетентност, които са основани на тясна връзка между съда и процесуалното действие или с оглед да се улесни доброто правораздаване. С наличието на тясна връзка следва да се гарантира правна сигурност и да се избягва възможността срещу ответника да бъде подаден иск в съд на държава членка, която той не би могъл разумно да предвиди. Това е важно, особено при спорове относно извъндоговорни задължения, произтичащи от нарушения на правото на личен живот и на правата, свързани с личността, включително клеветата“.

4 Глава II от този регламент, озаглавена „Компетентност“, съдържа по-конкретно раздел 1 („Общи разпоредби“) и раздел 2 („Специална компетентност“). Член 4, параграф 1 от същия регламент, включен в същия раздел 1, гласи:

„При условията на настоящия регламент, искове срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, независимо от тяхното гражданство, се предявяват пред съдилищата на тази държава членка“.

5 Член 5, параграф 1 от същия регламент, включен в същия раздел 1, предвижда:

„Срещу лица, които имат местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искове в съдилищата на друга държава членка само при съблюдаване на правилата, установени в раздели 2—7 от настоящата глава“.

6 Член 7 от Регламент № 1215/2012, който фигурира в раздел 2 от глава II, гласи:

„Срещу лице, което има местоживеене в държава членка, могат да бъдат предявявани искове в друга държава членка:

1) а) по дела, свързани с договор - в съдилищата по мястото на изпълнение на въпросното задължение;
   б) за целите на настоящата разпоредба и освен ако не е договорено друго, мястото на изпълнение на въпросното задължение е:

   – в случая на продажба на стоки, мястото в държава членка, където съгласно договора са доставени стоките или е трябвало да бъдат доставени,

   – в случая на предоставяне на услуги, мястото в държава членка, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени;
   в) ако не се прилага буква б), тогава се прилага буква а);

[…]

5) по отношение на спорове, произтичащи от дейността на клон, агенция или друг вид представителство — в съдилищата на мястото, където се намира клонът, агенцията или представителството;

[…]“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

7 От преписката, с която разполага Съдът, е видно, че на 4 април 2023 г. AirHelp предявява иск пред Sąd Rejonowy dla Krakowa — Krowodrzy w Krakowie (Районен съд Краков — Кроводжа, Полша) срещу Lufthansa за осъждането на последното да заплати сумата от 250 евро, заедно със законната лихва, която сума съответства на обезщетението, дължимо на пътник за закъснението на полет, изпълнен от тази авиокомпания от Краков.

8 Lufthansa възразява срещу издадената от този съд заповед за плащане и повдига възражение за липса на международна компетентност на същия съд.

9 С определение от 5 декември 2023 г. този съд отхвърля възражението за липса на компетентност, както и възражението срещу заповедта за плащане.

10 Lufthansa обжалва това определение пред запитващата юрисдикция — Sąd Okręgowy w Krakowie (Окръжен съд Краков, Полша). В подкрепа на жалбата си Lufthansa изтъква, че Sąd Rejonowy dla Krakowa — Krowodrzy w Krakowie (Районен съд Краков — Кроводжа) не може да основе международната си компетентност да разгледа иска за обезщетение, нито на член 7, точка 1, буква б), второ тире, нито на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012, тъй като страните по спора в главното производство не са обвързани от договор за превоз. Претенцията на AirHelp произтичала от договор за цесия на вземане, сключен с пътник, който единствен бил обвързан с Lufthansa с договор за превоз.

11 Според Lufthansa единствено германските съдилища са компетентни да разгледат такъв иск, в съответствие с правилото за обща компетентност, предвидено в член 4, параграф 1 от този регламент.

12 Запитващата юрисдикция уточнява, че на всеки етап от производството е длъжна да разгледа, дори и служебно, въпроса за международната си компетентност.

13 За тази цел посочената юрисдикция си задава въпроси относно приложимостта на член 7, точка 1, буква б), второ тире и точка 5 от Регламент № 1215/2012, за да се определи съдът, компетентен да разгледа спор, който се отнася до събирането на вземане, произтичащо от договор за въздушен превоз и прехвърлено на дружество за събиране на вземания вследствие на цесия, извършена от потребител, който е страна по този договор за въздушен превоз.

14 Посочената юрисдикция посочва, че практиката на полските съдилища разкрива два подхода при тълкуването на тези разпоредби. Част от съдебната практика счита, че независимо от естеството на договора за цесия на вземане в полското право, посочените разпоредби позволяват да се обоснове компетентността на полските съдилища да разгледат такъв спор. Друга част от съдебната практика се основавала на особеностите на този договор в полското право, за да приеме, че същите разпоредби изключват компетентността на тези съдилища.

15 Запитващата юрисдикция посочва, че в съдебната практика в полза на компетентността на полските съдилища акцентът се поставя върху тясната връзка между договора и сезирания съд. Следователно компетентността на тези съдилища се основавала не на субективни съображения, свързани с качеството на страните по спора, а на неговия предмет, тоест искане за събиране на вземане, произтичащо от договор за предоставяне на услуги или свързано с дейността на клон, агенция или друг вид представителство.

16 Тази юрисдикция уточнява също, че от практиката на Съда следва, че за да събере вземане, произтичащо от изпълнението на договор за въздушен превоз, ищецът може да сезира или съда по местоживеенето на ответника в съответствие с член 4, параграф 1 от Регламент № 1215/2012, или съда по мястото, където услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени, а именно компетентния съд по мястото на излитане или по мястото на пристигане на съответния полет в съответствие с член 7, точка 1, буква б), второ тире от този регламент. Ако са изпълнени условията за прилагане на правилата за специална

компетентност, предвидени в глава II, раздел 2 от посочения регламент, към които спада член 7, точка 1, буква б), второ тире и точка 5 от същия регламент, тези разпоредби биха се прилагали дори когато става въпрос за спор между търговци.

17 Посочената юрисдикция обаче счита, че е необходимо да се тълкува горепосоченото условие, и отбелязва в това отношение, че съгласно член 7, точка 1 от Регламент № 1215/2012 компетентен да разгледа спор по дела, свързани с договор, е съдът по мястото на изпълнение на въпросното задължение. В случай на цесия на вземане обаче се поставя въпросът дали спорът се отнася до събирането на вземане, произтичащо от договора за цесия, или от договора за предоставяне на услуги, в случая — договор за въздушен превоз.

18 Запитващата юрисдикция посочва, че съгласно националното право кредиторът може без съгласието на длъжника да цедира вземането си на трето лице, освен ако това би противоречало на закона, съдържанието на договора или естеството на задължението. Предмет на такава цесия било субективното право на кредитора да изисква от длъжника да изпълни задължението си, което не включвало процесуалните права на кредитора, по-специално възможността да повдига възражения за липса на компетентност, за погасяване по давност и за прихващане, освен ако договорът за цесия не предвижда това.

19 Тази юрисдикция уточнява, че от разглеждания в главното производство договор за цесия на вземане следва, че AirHelp е придобило само процесуална легитимация за целите на изпълнението на задължението за обезщетяване на цедента. Следователно не може да се приеме, че по силата на този договор AirHelp е придобило всички права, произтичащи от договора за въздушен превоз, включително процесуалните права, с които се ползва цедентът в качеството си на потребител.

20 Ето защо би могло да се твърди, че търговецът, който придобива вземане, произтичащо от договор за въздушен превоз, не може валидно да изтъква като основание на своя иск за обезщетение, предявен срещу въздушния превозвач, само договора за превоз, който обвързва цедента с този превозвач, тъй като в основата на този иск е договорът за цесия на вземане, от който черпи процесуалната си легитимация. Доколкото цесионерът не е страна по договора за въздушен превоз, договорното правоотношение обвързвало цедента и цесионера, а не цесионера и въздушния превозвач, който е длъжен да плати вземането, произтичащо от договора за превоз.

21 В този случай AirHelp не можело да се позовава на съдебната практика относно съдебната компетентност в областта на договорите за въздушен превоз, като се позовава на член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012, както е тълкуван в решение от 9 юли 2009 г., Rehder (C-204/08, EU:C:2009:439), тъй като между страните по спора в главното производство няма договор за превоз.

22 Запитващата юрисдикция обаче посочва, че от практиката на Съда, и по-специално от решения от 20 май 2021 г., CNP (C-913/19, EU:C:2021:399), и от 21 октомври 2021 г., T.B. и D. (Компетентност по дела във връзка със застраховане) (C-393/20, EU:C:2021:871), следва, че субект, който в качеството си на търговец е придобил вземане от по-слаба страна, би могъл да се позове на член 7 от Регламент № 1215/2012. Следователно с оглед на тази съдебна практика било възможно да се приеме, че полските съдилища са компетентни да разгледат иск за събиране на вземане на потребител по договор за въздушен превоз, придобито от търговец.

23 При тези обстоятелства Sąd Okręgowy w Krakowie (Окръжен съд Краков) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Искът за събиране на вземане, което търговец със седалище извън Република Полша е придобил по силата на сключен с потребител договор за цесия, с който му е прехвърлено вземането на потребителя спрямо друг търговец, чието седалище също е в друга държава [членка], попада ли в обхвата на международната компетентност на полските съдилища по член 7, [точка] 1, буква б), второ тире и член 7, [точка] 5 от Регламент [№ 1215/2012]?“.

По преюдициалния въпрос

По допустимостта на въпроса, що се отнася до тълкуването на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012

24 Lufthansa повдига възражение за недопустимост на поставения въпрос, доколкото се отнася до тълкуването на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 предвид хипотетичния характер на този въпрос, доколкото в рамките на спора по главното производство не се твърди, че представителството му в Полша е участвало по някакъв начин в сключването на договора за превоз, който е в основата на претендираното от AirHelp вземане.

25 В това отношение от постоянната съдебна практика следва, че необходимостта да се даде тълкуване на правото на Съюза, което да е от полза за запитващата юрисдикция, изисква последната да определи фактическата и правната обстановка, в които се вписват поставените от нея въпроси, или най-малкото да обясни фактическите хипотези, на които тези въпроси се основават. Освен това същата юрисдикция трябва да посочи конкретните причини, поради които си задава въпроси относно тълкуването на правото на Съюза и счита за необходимо да отправи преюдициално запитване до Съда (вж. решения от 26 януари 1993 г., Telemarsicabruzzo и др., C-320/90 — C-322/90, EU:C:1993:26, т. 6, от 8 септември 2009 г., Liga Portuguesa de Futebol Profissional и Bwin International, C-42/07, EU:C:2009:519, т. 40, и от 29 юли 2024 г., LivaNova, C-713/22, EU:C:2024:642, т. 54).

26 Както предвижда член 94, букви а) и в) от Процедурния правилник на Съда, преюдициалното запитване трябва да съдържа по-специално кратко изложение на релевантните факти или поне изложение на фактите, на които се основават въпросите, както и изложение на причините, поради които запитващата юрисдикция има въпроси относно тълкуването или валидността на някои разпоредби на правото на Съюза, и установената от нея връзка между тези разпоредби и националното законодателство, приложимо в главното производство.

27 В случая следва да се припомни, че що се отнася до спорове, произтичащи от дейността на клон, агенция или друг вид представителство, член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012 установява правило за специална компетентност в полза на съда по мястото, където се намира клонът, агенцията или представителството.

28 Следва да се отбележи, че макар запитващата юрисдикция да се позовава на посочения член 7, точка 5 както в мотивите на преюдициалното запитване, така и в поставения на Съда въпрос, тази юрисдикция не посочва никакви фактически данни относно действия, свързани с дейността на клон, агенция или друг вид представителство на Lufthansa в Полша, или задължения, поети от тях от името на Lufthansa, като например евентуално

участие на тези образувания в сключването на разглеждания в главното производство договор за въздушен превоз. Макар посочената юрисдикция да отделя значително място на въпроса дали договорът, който е в основата на въпросното задължение по смисъла на член 7, точка 1 от този регламент, е договорът за цесия на вземане, или договорът за превоз, тя не посочва причините, поради които си задава въпроси и относно тълкуването на член 7, точка 5 от посочения регламент.

29 Запитващата юрисдикция само уточнява, че е длъжна служебно да провери международната си компетентност да разгледа иска, с който е сезирана. Макар да не може да се изключи възможността такава проверка да я накара да разгледа основанието за компетентност, предвидено в член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012, това не променя факта, че Съдът би трябвало да разполага с достатъчно информация, за да се увери, че исканото тълкуване на правото на Съюза има връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство.

30 В случая обаче такава информация липсва. Следователно, доколкото се отнася до тълкуването на член 7, точка 5 от Регламент № 1215/2012, преюдициалният въпрос е недопустим.

По същество

31 С въпроса си запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че съд на държава членка е компетентен съгласно тази разпоредба да разгледа спор относно иск за обезщетение, предявен срещу установен на територията на друга държава членка въздушен превозвач от дружество, цесионер на вземането на пътник, произтичащо от изпълнението на сключен с този превозвач договор за превоз.

32 В самото начало следва да се припомни, от една страна, че Регламент № 1215/2012 е предназначен да уеднакви правилата, приложими при спорове за компетентност по граждански и търговски дела, чрез правила за компетентност, които са във висока степен предвидими. В този смисъл посоченият регламент преследва цел за правна сигурност, която се изразява в укрепване на правната защита на установените в Европейския съюз лица, като едновременно позволява на ищеца лесно да определи съда, който може да сезира, а на ответника — разумно да предвиди пред кой съд може да бъде призован (решение от 11 април 2024 г., Credit Agricole Bank Polska, C-183/23, EU:C:2024:297, т. 40 и цитираната съдебна практика).

33 От друга страна, системата на предоставяне на общи правомощия в дял II от Регламент № 1215/2012 се основава на общото правило, установено в член 4, параграф 1 от него, че искове срещу лицата, които имат местоживеене на територията на държава членка, се предявяват пред съдилищата на тази държава независимо от гражданството на страните. Единствено като изключение от това общо правило за компетентност на съдилищата по седалището или местоживеенето на ответника глава II, раздел 2 от този регламент предвижда някои правила за специална компетентност, сред които и предвиденото в член 7, точка 1, буква б), второ тире от този регламент (решение от 14 септември 2023 г., EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, т. 27 и цитираната съдебна практика).

34 Съгласно предвиденото в последната разпоредба правило за специална компетентност компетентен да разгледа иск, основан на договор за предоставяне на услуги, е съдът по мястото в държава членка, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени.

35 От съдебната практика следва също, че правилото за специална компетентност, предвидено в член 7, параграф 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012, отговаря на цел за близост и се основава на наличието на тясна връзка между съответния договор и компетентния да се произнесе по него съд (вж. в този смисъл решение от 14 септември 2023 г., EXTÉRIA, C-393/22, EU:C:2023:675, т. 29 и цитираната съдебна практика).

36 Именно в светлината на тези съображения следва да се определи дали обстоятелството, че вземане, произтичащо от изпълнението на договор за въздушен превоз, сключен между потребител и търговец, е прехвърлено от този потребител на дружество, специализирано в събирането на вземанията на пътници във въздушния транспорт, може да възпрепятства прилагането на член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2912, за да се определи съдът, компетентен да разгледа иск за обезщетение, предявен от дружеството цесионер срещу въздушния превозвач.

37 В това отношение, както следва от точка 35 от настоящото решение, правилото за специална компетентност, предвидено в член 7, точка 1, буква б), второ тире, няма за цел да защити по-слабата страна в договорно отношение, тъй като това правило не е установено с оглед на качеството на договарящите страни, а се основава на наличието на тясна връзка между сезирания съд и съответния договор. При тези условия обстоятелството, че вземането на потребителя за обезщетение е прехвърлено на търговец, е без значение за прилагането на посоченото правило.

38 Както Съдът е уточнил в рамките на спор относно вземания, произтичащи от деликтна или квазиделиктна отговорност, извършената от първоначалния кредитор цесия на вземания сама по себе си не може да има значение за определянето на компетентния съд (вж. решения от 18 юли 2013 г., ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, т. 58, и от 21 май 2015 г., CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, т. 35).

39 Аналогично, спор относно събирането на вземане, произтичащо от изпълнението на договор за предоставяне на услуги, продължава да има тясна връзка с мястото на изпълнение на въпросното задължение, а именно мястото в държава членка, където по силата на този договор услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени по смисъла на посочения член 7, точка 1, буква б), второ тире, въпреки че това вземане е цедирано на трето лице.

40 Това тълкуване позволява да се гарантират правната сигурност и предвидимостта, по-специално за ответника, в областта на съдебната компетентност, които представляват цели, преследвани с Регламент № 1215/2012, както следва от съображения 15 и 16 от него, доколкото компетентен да разгледа такъв иск, винаги е съдът по мястото, където съгласно договора услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени, независимо дали е налице цесия на вземането по този договор.

41 В случая, от преписката, с която разполага Съдът, е видно, че AirHelp е придобило вземане, което произтича от изпълнението на договор за въздушен превоз, сключен между потребител и Lufthansa, и се дължи на закъснение на полет, изпълнен от тази авиокомпания, от Краков до Ница (Франция) с прекачване в Мюнхен (Германия), което запитващата юрисдикция следва да провери.

42 Доколкото мястото на излитане на този полет е едно от местата, на които основно се предоставят услугите, предмет на договора, и следователно то гарантира изискваната съгласно правилата за специална компетентност, установени в член 7, точка 1 от Регламент № 1215/2012, тясна връзка между посочения договор и съда, в чийто район се намира това място, полските съдилища изглеждат компетентни да разгледат иска в главното производство (вж. в този смисъл решение от 3 февруари 2022 г., LOT Polish Airlines, C-20/21, EU:C:2022:71, т. 20).

43 Нито особеностите на разглеждания в главното производство договор за цесия на вземане, нито липсата на договорна връзка между страните по спора могат да поставят под въпрос тази компетентност.

44 От една страна, обстоятелството, че както е видно от акта за преюдициално запитване, съгласно съответния договор за цесия на вземане потребителят цедент не прехвърля съгласно полското право процесуалните си права на търговеца цесионер, не е релевантно за прилагането на правилото за компетентност, предвидено в член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012. Всъщност това правило се основава на въпросното задължение, тоест на предмета на спора, определен от предмета на съответния договор, като договорът за цесия на вземане предоставя само процесуална легитимация на цесионера.

45 От друга страна, що се отнася до обстоятелството, че страните по делото в главното производство не са пряко обвързани с договор, посочено както от запитващата юрисдикция, така и от Lufthansa в писменото ѝ становище, следва да се отбележи, че доколкото договорът за цесия предоставя на цесионера правата, с които се ползва цедентът спрямо превозвача, и следователно правото да започне производство за събиране на вземането, произтичащо от договора за въздушен превоз, това обстоятелство също не може да възпрепятства прилагането на правилото за компетентност, предвидено в тази разпоредба.

46 С оглед на всички тези съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент № 1215/2012 трябва да се тълкува в смисъл, че съд на държава членка е компетентен съгласно тази разпоредба да разгледа спор относно иск за обезщетение, предявен срещу установен на територията на друга държава членка въздушен превозвач от дружество, цесионер на вземането на пътник, произтичащо от изпълнението на сключен с този превозвач договор за превоз, доколкото този съд е съдът по мястото, където съгласно този договор услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени.

По съдебните разноски

47 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

Член 7, точка 1, буква б), второ тире от Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела

трябва да се тълкува в смисъл, че

съд на държава членка е компетентен съгласно тази разпоредба да разгледа спор относно иск за обезщетение, предявен срещу установен на територията на друга държава членка въздушен превозвач от дружество, цесионер на вземането на пътник, произтичащо от изпълнението на сключен с този превозвач договор за превоз, доколкото този съд е съдът по мястото, където съгласно този договор услугите са били предоставени или е трябвало да бъдат предоставени.

Подписи